

VENDIM
Nr. 189, datë 30.3.2022

**PËR PËRCAKTIMIN E RREGULLAVE PËR INFRASTRUKTURËN E
BRENDSHME PËR RRJETET E KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE ME
SHPEJTËSI TË LARTË DHE ADMINISTRIMIN E PIKËS SË AKSESIT NË
GODINA**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 4, të nenit 20, të ligjit nr. 120/2016, “Për zhvillimin e rrjeteve të komunikimeve elektronike të shpejtësisë së lartë dhe sigurimin e së drejtës së kalimit”, me propozimin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Përcaktimin e rregullave për infrastrukturën e brendshme për rrjetet e komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë dhe administrimin e pikës së aksesit në godina, sipas shtojcës 1, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen ministri i Infrastrukturës dhe Energjisë, Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare, autoritetet planifikuese dhe njësitë e vetëqeverisjes vendore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Arben Ahmetaj

SHTOJCA 1

RREGULLA
PËR INFRASTRUKTURËN E BRENDSHME PËR RRJETET
E KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE ME SHPEJTËSI TË LARTË
DHE ADMINISTRIMIN E PIKËS SË AKSESIT NË GODINA

1. Kjo rregullore ka si objekt përcaktimin e rregullave dhe kërkesave për infrastrukturën e brendshme të godinave dhe të administrimit të pikës së aksesit në godinë për rrjetet e komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë, si dhe njohjen me standardet që përdoren si referencë për projektimin, ndërtimin e rrjeteve të komunikimeve elektronike në godina.

2. Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me atë të dhënë nga ligji nr. 120/2016, “Për zhvillimin e rrjeteve të komunikimeve elektronike të shpejtësisë së lartë dhe sigurimin e së drejtës së kalimit”, në vijim referuar ligji nr. 120/2016.

3. Në përputhje me pikën 1, të nenit 20, të ligjit nr. 120/2016, ndërtesat shumëpërdorimshe, godinat me shumë apartamente/njësi banimi ose struktura me disa biznese të jenë të pajisura me pikë aksesit për infrastrukturën e rrjeteve të komunikimeve elektronike.

4. Çdo godinë e re banimi ose biznesi duhet të pajiset me pikën e aksesit për infrastrukturën e rrjeteve të komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë, e cila të jetë pjesë e kushteve për dhënie të lejes së ndërtimit, si dhe me certifikatën e përdorimit, sipas legjislacionit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

5. Rrjete të komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë janë rrjetet e komunikimeve elektronike, të cilat kanë kapacitetin të ofrojnë akses në shërbime me brez të gjerë, me një shpejtësi, të paktën 30 Mbit/s.

6. Pika e aksesit për infrastrukturën e rrjeteve të komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë është një kabinet në hyrje të godinës ose në një pjesë të saj, që përmban pajisjet e lidhjes me rrjetet e telekomunikacionit dhe që përmbush funksionet e mëposhtme:

a) bën ndërlidhjen e rrjeteve publike të komunikimeve elektronike të një sipërmarrësi të komunikimeve elektronike me infrastrukturën e brendshme të komunikimeve elektronike në godinë;

b) mundëson kryerjen e instalimit, mirëmbajtjes, riparimin apo zhvendosjen e rrjeteve të ndryshme të kabllove (si: kablo bakri, kablo koaksial, fibër optike etj.);

c) mundëson integrimin me sistemet e citofonisë, kamerave të sigurisë apo pjesë të sistemeve inteligjente të godinave.

7. Në varësi të rrjeteve që do të instalohen në godinë, pika e aksesit në godinë është kabineti i lidhjeve të telekomunikacionit të godinës (KTG), në formën e një kutie të vetme KTG apo KTG me degëzim.

8. Instalimi i KTG-ve është i detyrueshëm në të gjitha godinat, përfshirë, komplekset rezidenciale, përveç banesave individuale. Projektuesi duhet të marrë në konsideratë specifikimet teknike të përcaktuara për pajisjet dhe materialet, në përputhje me standardet e harmonizuara, kur të bëjë zgjedhjen për KTG.

9. Kur është e mundur, KTG-ja mund të ndahet në dy kabinate, KTG-ja e sipërme dhe KTG-ja e poshtme, në mënyrë që të lehtësohet futja e kabllove respektive të telekomunikacionit dhe për të rregulluar sa më mirë rrjetin e kabllove në varësi të llojit të ndërtesës dhe teknologjisë së komunikimit. Në rastin e blloqeve të banimit me dendësi të ulët mund të instalohet një KTG e përbashkët.

10. Kabineti për lidhjet e telekomunikacionit të godinës (KTG) mund të jetë një kabinë e vetme ose një kabinë me karakteristikat e një rafti. Përmasat duhet të përshtaten në përputhje me kërkesat, karakteristikat dhe objektivat e dëshiruara të instalimeve dhe numrin e kateve, njësive të godinës dhe të jenë të tilla që të mundësojnë aksesin e sipërmarrësve të komunikimeve elektronike.

11. Pika e aksesit në godinë duhet të ketë akses të kushtëzuar dhe duhet të përmbajë kuadrin dytësor të shpërndarjes (*Secondary Distribution Frame*) që mundëson akses për lidhjen e përdoruesve fundorë (banorë apo biznes në godinë) në të paktën tri teknologji të parashikuara, përkatësisht: kabëll bakri, kabëll koaksial, fibër optike.

12. Pika e aksesit në godinë, kabineti i lidhjeve të telekomunikacionit, duhet të ketë hapësirë të mjaftueshme për vijimin në kuadrin dytësor të shpërndarjes (*Secondary Distribution Frame*) së rrjetit për secilën nga tri teknologjitë e mbuluara, duke mundësuar të paktën 2 operatorë për linjën e bakrit, 2 operatorë për kabllo koaksial dhe 2 operatorë për fibrën optike.

13. Sipërmarrësi i rrjeteve të komunikimeve elektronike të autorizuar nga AKEP-i për ofrimin e rrjeteve dhe ose shërbimeve të komunikimeve elektronike ka të drejtën e aksesit në pikën e aksesit dhe në infrastrukturën fizike të ndërtesës me qëllim ofrimin e shërbimeve të komunikimeve elektronike, të kërkuar dhe/ose të kontraktuar nga përdoruesi fundor.

14. Vendndodhja e kuadrit/kutisë së shpërndarjes (*Secondary Distribution Frame*) duhet të zgjidhet në mënyrë të kujdesshme, në mënyrë që të jetë sa më pranë të jetë e mundur me tubacionin e rrjetit të teknologjisë përkatëse si dhe lehtësisht i aksesueshëm.

15. Për të dalluar tri teknologjitë janë të detyrueshme vendosja e emërtimeve përkatëse për fibrën optike (FO), për kabllin koaksial (*Coax*) dhe për linjën e bakrit (Cu).

16. Në godinat e reja shumëkatëshe dhe/ose shumëpërdorimshe me mbi 10 kate rekomandohet të ketë dhomë teknike të telekomunikacioneve, ku të terminohen të gjitha kabllo të rrjetit të infrastrukturës së komunikimeve elektronike për godinën.

17. Dhoma teknike e telekomunikacioneve, për godinat e reja shumëkatëshe dhe/ose shumëpërdorimshe me mbi 10 kate, sipas pikës 16, të këtyre rregullave, të projektohet me një sipërfaqe të mjaftueshme dhe duhet të përmbushë kërkesat minimale të mëposhtme:

a) lartësi minimale prej 2.2 m;

- b) duhet të ketë të shkruar “Telekomunikacion” të dera, me bojë që nuk fshihet;
- c) të ketë sistem ventilimi;
- ç) instalime në një lartësi të rekomanduar, për të siguruar se dhoma është mbi nivelin e ujit në tokë;
- d) dysheme të mbuluar me material antistatik dhe të parrëshqitshëm;
- dh) ndriçim të përshtatshëm për të kryer punë që kërkojnë përpjekje vizuale të zgjatur, shoqëruar me ndriçim emergjence në rast të ndërprerjes së energjisë elektrike;
- e) instalim elektrik sipas ngarkesës së instaluar që ofron të paktën një qark me priza dhe një qark ndriçimi me sistem ndërprerjeje dhe mbrojtjeje;
- ë) një fikës zjarri.

18. Pika e aksesit në godinë, KTG, dhe, kur është rasti, dhoma teknike e telekomunikacionit, konsiderohet pjesë e objekteve të përbashkëta të ndërtesave sipas ligjit nr. 10112, datë 9.4.2009, “Për administrimin e bashkëpronësisë në ndërtesat e banimit”.

19. E drejta e aksesit në dhomën teknike, KTG, apo në pikën e aksesit në godinë, me qëllim realizimin e lidhjes së shërbimeve publike të komunikimeve elektronike (si telefoni, internet, IpTv) dhe/ose të mirëmbajtjes për ofrimin e shërbimeve të komunikimeve elektronike për sipërmarrësin e rrjeteve të komunikimeve elektronike është pa pagesë.

20. Çdo godinë e re pajiset me një infrastrukturë të brendshme fizike për komunikimet elektronike, nga pika e aksesit të godinës/kuadri i shpërndarjes, deri te pika e shpërndarjes në banesë apo në mjedis biznesi të përdoruesit, që të jetë e gatshme për instalimin e rrjetit kabllor (bakër, fibër optike, kablllo koaksial etj.), me qëllim shpërndarjen e shërbimeve *broadband* me shpejtësi të paktën 30 Mbps, deri në pikën fundore të rrjetit në njësinë e banimit.

21. Në varësi të teknologjisë, kateve të godinës, distancave dhe numrit të përdoruesve të shërbimeve elektronike mund të vendosen kuadro ndërmjetëse të shpërndarjes në mënyrë që të ruhen parametrat teknikë për çdo teknologji të përdorur.

22. Infrastruktura e brendshme fizike për rrjetet e komunikimit elektronik është pjesë e projektit të ndërtimeve të reja apo rikonstruksioneve dhe duhet të parashikojë shtrimin e tri linjave të ndara: fibër optike, kablllo bakri dhe kablllo koaksial në tuba të veçantë nga pika e aksesit të godinës/kuadri i shpërndarjes deri në çdo përdorues fundor: banesë apo njësi biznesi në godinë. Në çdo njësi banimi apo biznesi duhet të instalohet kaseta shpërndarëse e komunikimeve elektronike që mundëson marrjen e shërbimeve të shpejtësisë së lartë me të tria teknologjitë.

23. Sipërmarrësit ndërtues detyrohen të ndërtojnë infrastrukturën e brendshme për rrjetin e komunikimeve elektronike të godinave të banimit apo shumëpërdorimshe sipas këtyre rregullave dhe kërkesave.

24. Rregullat e parashikuara nga pikat 3-15 do të aplikohen gradualisht për ndërtesat ekzistuese, kur ato janë objekt i punimeve të rikonstruksionit, rindërtimit apo punimeve rinovuese të mëdha për godinën. Në këto raste, KTG-ja mund të instalohet dhe jashtë godinës.

25. Në infrastrukturën e brendshme fizike bëjnë pjesë vetëm elementet joaktive të rrjetit të komunikimeve elektronike, të cilat nuk kanë nevojë për furnizim me energji elektrike nga KTG-ja.

26. Projektimi sipas rregullave dhe kërkesave për infrastrukturën e brendshme të godinave për rrjetet e komunikimeve elektronike të miratuara në këtë rregullore i nënshtrohet rregullave dhe procedurave të legjislacionit në fuqi për planifikimin dhe zhvillimin e territorit dhe përbën kusht për miratimin e lejes së ndërtimit të objektit. Mosparaqitja e planit/projektit sipas këtyre rregullave apo paraqitja në kundërshtim me rregullat dhe kërkesat e miratuara në këtë rregullore përbën shkak për refuzimin e lejes së ndërtimit.

27. Ndërtimi i rrjeteve të komunikimeve elektronike dhe elementet shoqëruese të tyre bazohen në standardet e harmonizuara evropiane dhe/ose shqiptare, të publikuara nga organizmat evropianë të standardizimit ose nga Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, për ndërtimin e rrjeteve dhe instalimeve të brendshme në godina. Tabela me standardet e

harmonizuara shqiptare jepet si referencë në fund të këtyre rregullave. Këto rregulla duhet të kuptohen si kërkesa minimale, pa paragjykuar zbatimin e rregullave të tjera që mund të jenë më të avancuara, me kusht që ato të jenë në përputhje me standardet e aplikueshme.

28. Rregullat dhe kërkesat për infrastrukturën e brendshme të godinave dhe të administrimit të pikës së aksesit në godinë për rrjetet e komunikimeve elektronike zbatohen pa cenuar rregullat në fuqi mbi kushtet teknike për ndërtimin e infrastrukturës së këtyre rrjeteve.

29. Specifikimet teknike për dimensionin e tubacioneve, rrjeteve kabllore dhe kasetat përcaktohen me rregullore të Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare, bazuar në standardet e aplikueshme dhe praktikatat e mira evropiane.

30. E drejta e aksesit në infrastrukturën ekzistuese, në pikën e aksesit të ndërtesave ekzistuese dhe/ose ndërtesave të reja garantohet sipas ligjit nr. 120/2016 dhe rregullohet sipas rregullave të miratuara me këtë ligj dhe aktet përkatëse.

31. Pika e aksesit në godinë, së bashku me rrjetin e brendshëm të komunikimeve elektronike, përfshirë tubacionet dhe linjat përkatëse, deri në pikën e degëzimit të tyre brenda njësisë të ndara të kateve, janë pjesë e objekteve të përbashkëta të ndërtesave dhe i nënshtrohen dispozitave të Kodit Civil dhe parashikimeve të ligjit nr. 10112, datë 9.4.2009, “Për administrimin e bashkëpronësisë në ndërtesat e banimit”.

32. Pika e aksesit në godinë administrohet sipas dispozitave të legjislacionit në fuqi për administrimin e bashkëpronësisë në ndërtesat e banimit dhe në përputhje me nenin 21, të ligjit nr. 120/2016. Administrimi i aksesit në godinë dhe/ose dhomës teknike të telekomunikacionit bëhet nga administratori i godinës, i cili i mundëson aksesin sipërmarrësit të komunikimeve elektronike brenda 24 orëve nga kërkesa e këtij të fundit për kryerjen e lidhjeve, mirëmbajtjeve, mbi bazën e marrëveshjeve transparente dhe jodiskriminuese.

33. Në asnjë rast, këto marrëveshje nuk duhet të bëhen pengesë për sipërmarrësit e rrjetit të komunikimeve elektronike për aksesin në godinë dhe ofrimin e shërbimeve publike të përdoruesit fundorë. Sipërmarrësit e rrjetit përballojnë me shpenzimet e tyre punimet për realizimin e lidhjeve apo mirëmbajtjen, sipas rastit.

34. Administratori/shoqëria e administrimit dhe në mungesë të një administratori/shoqërie administrimi të regjistruar rregullisht, njësia e vetëqeverisjes vendore, i siguron sipërmarrësit të rrjetit të komunikimeve elektronike akses të pakushtëzuar 24 orë në pikën e aksesit apo në dhomën teknike kundrejt njoftimit paraprak. Punonjësi/punonjësit e sipërmarrësit të rrjetit duhet të jenë të pajisur me dokumentin autorizues për kryerjen e punimeve në pikën e aksesit apo KTG.

35. Përcaktimet në këtë rregullore në lidhje me objektet e përbashkëta të godinave përbëjnë norma detyruese, në kuptim të pikës 15, të nenit 2, të ligjit nr. 10112, datë 9.4.2009, “Për administrimin e bashkëpronësisë në ndërtesat e banimit”.

36. Çdo sipërmarrësi të komunikimeve elektronike duhet t’i garantohet një e drejtë e barabartë dhe e paanshme për aksesin dhe përdorimin e infrastrukturës fizike në godinë të rrjetit të brendshëm të komunikimeve elektronike me shpejtësi të lartë deri në pikën fundore, në përputhje me nenin 21, të ligjit nr. 120/2016.

37. Në rastet kur sipërmarrësit të rrjetit të komunikimeve elektronike i refuzohet e drejta e aksesit në pikën e aksesit në KTG apo nuk i lejohet të ofrojë shërbimin të përdoruesit fundor, sipërmarrësi i komunikimeve elektronike ka të drejtë t’i drejtohet autoritetit/eve sipas parashikimeve në nenin 21, të ligjit nr. 120/2016.

38. Autoritetet e zhvillimit të territorit marrin masa për zbatimin e kërkesave teknike sipas këtyre rregullave gjatë miratimit të lejeve të ndërtimit, si dhe gjatë dhënies së certifikatës së përdorimit, në përfundim të punimeve sipas legjislacionit përkatës në fuqi.

39. Inspektoratet përgjegjëse marrin masat administrative ndaj zhvilluesit, sipërmarrësit apo administratorit, që administrojnë pikën e aksesit dhe të infrastrukturës fizike në ndërtesë, për veprimet apo mosveprimet e këtij të fundit që nuk lejojnë aksesin në pikën e aksesit në godinë,

në kundërshtim me ligjin apo kur pengojnë ndërtimin e infrastrukturës, kur kjo mungon, me qëllim ofrimin e shërbimit publik të komunikimeve elektronike të shpejtësisë së lartë.

40. Çdo lloj veprimi apo mosveprimi i administratorit të pikës së aksesit apo çdo lloj veprimi apo mosveprimi i çdo zhvilluesi apo subjekti tjetër, që administron pikën e aksesit dhe të infrastrukturës fizike në ndërtesë, që pengon, nuk lejon apo nuk i mundëson operatorit të komunikimeve elektronike aksesin në infrastrukturën fizike ekzistuese në godina, kur nuk përbën vepër penale, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë sipas shkronjës “d”, të pikës 1, të nenit 36, të ligjit nr. 120/2016.

TABELA ME STANDARDET E HARMONIZUARA

Standardet e paraqitura në tabelën e mëposhtme, specifikimet teknike apo standardet e barasvlershme me to përdoren si referencë për projektimin, ndërtimin e rrjeteve të komunikimeve elektronike në godina.

Standardi i harmonizuar shqiptar	
Nr. i standardit të harmonizuar shqiptar	Titulli i standardit
SSH EN 50117-4-1:2008	Kabllo koaksiale - Pjesa 4-1: Specifikim i seksionuar për kabllo në kabllimin BCT në përputhje me EN 50173 - Kabllot lidhës për përdorim të brendshëm në sisteme që veprojnë në frekuencat 5 MHz - 3 000 MHz
SSH EN 50117-4-1:2008/A1:2013	Kabllo koaksiale - Pjesa 4-1: Specifikim i seksionuar për kabllo në kabllimin BCT në përputhje me EN 50173 - Kabllot lidhës për përdorim të brendshëm në sisteme që veprojnë në frekuencat 5 MHz - 3 000 MHz
Standarde shqiptare (SSH)	
DS CLC/TR 50173-99-2:2010	Teknologji informacioni - Ndërtimi i një programi zbatimi BCT përmes kabllimit sipas EN 50173-4
SSH EN 50173-1:2018	Teknologji informacioni - Sisteme kabllore të përgjithshme - Pjesa 1: Kërkesat e përgjithshme
SSH EN 50173-2:2018	Teknologji informacioni - Sisteme kabllore të përgjithshme - Pjesa 2: Ambientet e zyrave
SSH EN 50173-3:2018	Teknologji e informacionit - Sisteme kabllore të përgjithshme - Pjesa 3: Godinat industriale
SSH EN 50173-4:2018	Teknologji e informacionit - Sisteme kabllore të përgjithshme - Pjesa 4: Ambientet e banimit
SSH EN 50173-5:2018	Teknologji e informacionit - Sisteme kabllore të përgjithshme - Pjesa 5: Qendrat e të dhënave
SSH EN 50174-1:2018	Teknologji informacioni – Instalimi i rrjetit kabllor- Pjesa 1: Specifikimi i instalimit dhe sigurimi i cilësisë
SSH EN 50174-1:2018/A1:2020	Teknologji informacioni – Instalimi i rrjetit kabllor- Pjesa 1: Specifikimi i instalimit dhe sigurimi i cilësisë
SSH EN 50174-2:2018	Teknologji informacioni - Instalimi i rrjetit kabllor - Pjesa 2: Planifikimi dhe praktika e instalimit brenda ndërtesave
SSH EN 50174-3:2013	Teknologji e informacionit - Instalimet kabllore - Pjesa 3: Planifikimi i instalimeve dhe praktikë që përdoren jashtë ndërtesave
SSH EN 50174-3:2013/A1:2017	Teknologji informacioni - Instalime kabllore - Pjesa 3: Planifikimi i instalimeve dhe praktikë që përdoren jashtë ndërtesave
SSH EN 50310: 2016	Rrjete të lidhjeve të telekomunikacionit për ndërtesat dhe strukturat e tjera
SSH EN 50310: 2016/A1:2020	Rrjete të lidhjeve të telekomunikacionit për ndërtesat dhe strukturat e tjera